

ప్రాథమిక హక్కులు భారత పౌరులకు అందించబడిన మానవ హక్కులు. DPSP అనేది రాష్ట్రం విధానాలను రూపొందించేటప్పుడు మరియు చట్టాలను రూపొందించేటప్పుడు గుర్తుంచుకోవలసిన ఆదర్శాలు. ఇక్కడ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కులు మరియు రాష్ట్ర విధానానికి సంబంధించిన ఆదేశిక సూత్రాల మధ్య వ్యత్యాసం APPSC, TSPSC Groups, సీవిల్ సర్వీస్ పరీక్షా అభ్యర్థులకు బేసిక్స్‌ను బాగా అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు వారి పోలికలను క్షుణ్ణంగా తెలుసుకోవడానికి సహాయపడుతుంది. ప్రాథమిక హక్కులు మరియు రాష్ట్ర విధాన నిర్దేశక సూత్రాల మధ్య వ్యత్యాసం (DPSP) ఇక్కడ వివరంగా వివరించబడింది.

Fundamental Rights | ప్రాథమిక హక్కులు

జాతీయ అత్యవసర అమలు సందర్భంగా ఆర్టికల్ 20, 21 ద్వారా భారత ప్రభుత్వంచే హామీ ఇవ్వబడ్డ హక్కులు మినహా, మిగిలిన అన్ని హక్కులు రద్దు చేయవచ్చు. అయితే ఆర్టికల్ 19 కింద ఇవ్వబడ్డ 6 హక్కులు మాత్రం ఏదైనా యుద్ధం లేదా బాహ్య దురాక్రమణ సంభవించినప్పుడు మాత్రమే రద్దు చేయబడతాయి.

రాజ్యాంగం యొక్క 6 ప్రాథమిక హక్కులు:

1. సమానత్వ హక్కు [ఆర్టికల్ 14-18]
2. స్వేచ్ఛ హక్కు [ఆర్టికల్ 19-22]
3. దోపిడీని నిరోధించే హక్కు [ఆర్టికల్ 23-24].
4. స్వేచ్ఛ హక్కు [ఆర్టికల్ 25-28]
5. సాంస్కృతిక మరియు విద్యా హక్కులు [ఆర్టికల్ 29-30]
6. రాజ్యాంగ పరిహారపు హక్కు [ఆర్టికల్ 32]

అయితే, ప్రాథమిక హక్కుల చట్టం-1978, 44 వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా జాబితా నుండి 'ఆస్తి హక్కు' తొలగించబడింది. అయితే, ఇది 1978 నాటి 44వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం ద్వారా ప్రాథమిక హక్కుల జాబితా నుండి తొలగించబడింది మరియు రాజ్యాంగంలోని XIIలోని ఆర్టికల్ 300A ప్రకారం చట్టపరమైన హక్కుగా చేయబడింది. కాబట్టి, ప్రస్తుతం, కేవలం ఆరు ప్రాథమిక హక్కులు మాత్రమే ఉన్నాయి.

Join Telegram
channel to the get
latest news

APPSC/TSPSC Sure shot Selection Group

Directive Principles of State Policy | రాష్ట్ర విధాన ఆదేశిక సూత్రాలు [ఆర్టికల్ 36 నుంచి 51]

'రాష్ట్ర ఆదేశిక సూత్రాలు' అనే పదం చట్టాలను రూపొందించేటప్పుడు రాష్ట్రాలు అనుసరించవలసిన ఆదర్శాలు విధానాలు మరియు చట్టాలను అమలు చేయడం. దీనిలో కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల శాశన మరియు కార్యనిర్వాహక విభాగాలు కూడా ఉన్నాయి. అన్ని స్థానిక అధికారులు మరియు దేశంలోని ఇతర ప్రభుత్వ అధికారులందరూ వీటిని అనుసరించవలసి ఉంటుంది. ఆదేశిక సూత్రాలు సాధారణంగా న్యాయబద్ధమైనవి కావు, అంటే వాటిని ఉల్లంఘిస్తే కోర్టులు ఎలాంటి చట్టబద్ధమైన చర్యలు తీసుకోవు. కాబట్టి వాటిని అమలు చేయమని ప్రభుత్వాలపై ఎలాంటి ఒత్తిడి తీసుకురాలేము. ఇవి ప్రజల సామాజిక మరియు ఆర్థిక న్యాయాన్ని అందించడమే లక్ష్యంగా నిర్దేశించబడ్డాయి.

Difference Between Fundamental Rights and Directive Principles | ప్రాథమిక హక్కులు మరియు ఆదేశిక సూత్రాల మధ్య వ్యత్యాసం

ప్రాథమిక హక్కులు రాష్ట్ర విధానం యొక్క ఆదేశిక సూత్రంపై ఆధిపత్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి, అయితే ఆదేశిక సూత్రం అమలు చేయబడదని దీని అర్థం కాదు. గ్రాన్టిల్డ్ ఆస్టిన్ రాష్ట్ర విధానం మరియు ప్రాథమిక హక్కుల నిర్దేశక సూత్రాన్ని "రాజ్యాంగం యొక్క మనస్సాక్షి"గా అభివర్ణించారు. ప్రాథమిక హక్కులు మరియు ఆదేశిక సూత్రాల మధ్య వ్యత్యాసం క్రింద చర్చించబడింది

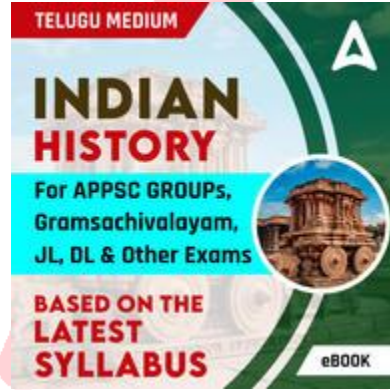
అంశం	ప్రాథమిక హక్కులు	రాష్ట్ర విధాన ఆదేశిక సూత్రాలు
చట్టపరమైన ఆధారం	భారత రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగంలో పొందుపరచబడింది.	భారత రాజ్యాంగంలోని నాల్గవ భాగంలో పొందుపరచబడింది.
స్వభావం	రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా పౌరులకు కల్పించిన హక్కులు.	విధాన రూపకల్పన, పాలనలో రాష్ట్రానికి సూత్రాలు, మార్గదర్శకాలు.
అమలు చేయదగినది	పౌరులు తమ ప్రాథమిక హక్కులను అమలు చేయడానికి నేరుగా న్యాయస్థానాలను ఆశ్రయించవచ్చు.	ఈ సూత్రాలను పౌరులు న్యాయస్థానాల్లో చట్టబద్ధంగా అమలు చేయలేరు.
హక్కులు కలిగినవారు	భారత పౌరులందరికీ వర్తిస్తుంది.	రాష్ట్రానికి, ప్రభుత్వ చర్యలకు దిశానిర్దేశం చేయడానికి ఉద్దేశించింది.
ఉదాహరణలు	సమానత్వపు హక్కు, వాక్ స్వాతంత్ర్యం, జీవించే హక్కు మొదలైనవి.	సామాజిక న్యాయాన్ని ప్రోత్సహించడం, పర్యావరణ పరిరక్షణ, విద్యను ప్రోత్సహించడం మొదలైనవి.
కేంద్రీకరించు	వ్యక్తిగత హక్కులు, స్వేచ్ఛలు..	రాష్ట్ర సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ లక్ష్యాలు.
ప్రయోజనం	సంభావ్య ప్రభుత్వ ఆక్రమణల నుండి వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛను రక్షించడానికి.	ప్రజాసంక్షేమాన్ని పెంపొందించే ప్రభుత్వ విధానాలకు ఒక ప్రేమ్ వర్క్ ను అందించడం.

సవరణ	ప్రాథమిక హక్కులను పార్లమెంటు కొన్ని పరిమితులకు లోబడి సవరించవచ్చు.	ఆదేశిక సూత్రాలు న్యాయబద్ధమైనవి కావు మరియు న్యాయస్థానంలో అమలు చేయబడవు.
ప్రాముఖ్యత	ప్రజాస్వామిక విలువలను, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛను నిలబెట్టడానికి ఇది చాలా అవసరం.	న్యాయమైన, సమానమైన సమాజ స్థాపనకు రాష్ట్రానికి రోడ్ మ్యాప్ ను అందించాలి.
సంఘర్షణ పరిష్కారం	ప్రాథమిక హక్కుల మధ్య సంఘర్షణ తలెత్తినప్పుడు న్యాయస్థానాలు జోక్యం చేసుకుని సమతుల్యం పాటిస్తాయి.	ఆదేశిక సూత్రాలను ఆర్థిక, పరిపాలనా వాస్తవాలకు అనుగుణంగా సమతుల్యం చేయాల్సి ఉంటుంది.
వర్తింపు	పౌరులకు, ప్రభుత్వానికి వర్తిస్తుంది.	ప్రధానంగా ప్రభుత్వానికి, దాని విధానాలకు వర్తిస్తుంది.
తక్షణ అమలు	ప్రాథమిక హక్కులు సాధారణంగా తక్షణమే అమలు చేయబడతాయి.	ఆదేశిక సూత్రాల అమలు ప్రభుత్వ విచక్షణ, వనరులపై ఆధారపడి ఉంటుంది.
ప్రాథమిక హక్కుల వర్సెస్ కామన్ గుడ్	వ్యక్తిగత హక్కులు మరియు స్వేచ్ఛలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం.	ఉమ్మడి మంచి, సామాజిక సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యమివ్వడం.

Read More

రాష్ట్రపతి కార్యనిర్వాహక అధికారాలు & ఉపరాష్ట్రపతి	ప్రధాన మంత్రి
లోక్ సభ & దాని విధులు	రాజ్యసభ & దాని విధులు
పార్లమెంటులో బిల్లుల రకాలు	భారతదేశంలో అత్యవసర నిబంధనలు

<u>శాసనసభ (విదానసభ) & దాని విధులు</u>	<u>లొజిస్టివ్ కౌన్సిల్ (విదాన పరిషత్) & దాని విధులు</u>
<u>గవర్నరు & అధికారాలు</u>	<u>పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థ</u>
<u>బారత రాజ్యాంగంలోని రిట్స్ రకాలు</u>	<u>పార్లమెంటరీ నిధులు</u>

Adda247

తెలుగు